

ماهیت و چیستی

جنگ نرم

www.ketab.ir

تألیف :

نصرت‌اله حیدری

میرابراهیم صدیق بطحائی

اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام

۱۳۹۰

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور: ماهیت و چیستی جنگ نرم / تالیف نصرت‌الله حیدری، میرابراهیم صدیق بطحانی.

مشخصات نشر: ایلام: دانشگاه آزاد اسلامی (ایلام)، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۳۴ ص.

شابک: ۵۰۰۰۰ ریال 978-964-10-0958-0

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان به انگلیسی: The Nature and the How of Soft War

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: جنگ نرم

شناسه افزوده: صدیق بطحانی اصل، میرابراهیم، ۱۳۵۳ -

شناسه افزوده: دانشگاه آزاد اسلامی. واحد ایلام

رده بندی کنگره: ۱۳۹۰: ۳۹۴/۲ UB۲۷۵

رده بندی دیویی: ۳۵۵/۳۴۳۲

شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۸۴۰۷

عنوان: ماهیت و چیستی جنگ نرم

مؤلفان: نصرت اله حیدری، میرابراهیم صدیق بطحانی، اعضای هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام

ویراستار ادبی: زهره حیدری

چاپ و لیتوگرافی: سازمان چاپ و نشر دانشگاه آزاد اسلامی

طرح جلد و صفحه آرایی: محمد حسین کرم پور

چاپ اول: ۱۳۹۰

شمارگان: ۲۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۰۹۵۸-۰

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
	فصل اول ماهیت و چرایی جنگ نرم
۴	۱- پولمولوژی
۵	۲- تعریف جنگ نرم
۶	۳- تاریخچه جنگ نرم
۹	۴- چرایی رویکرد جنگ نرم
۱۰	۵- عناصر قدرت نرم
۱۳	۶- ابعاد و ویژگی های جنگ نرم
۱۵	۷- اهداف جنگ نرم
۱۷	۸- مخاطبان جنگ نرم
۲۰	۹- یادداشت های فصل اول
	فصل دوم روش ها و ابزارهای جنگ نرم
۲۴	۱- جنگ رایانه ای
۲۶	۲- جنگ رسانه ای
۲۸	۳- ابزارهای جنگ رسانه ای
۳۱	۴- ایران و جنگ رسانه ای
۳۵	۵- نبرد در عصر اطلاعات
۳۸	۶- نظریه های نبرد اطلاعات
۳۹	۷- میانی نبرد اطلاعات
۴۰	۸- ویژگی های نبرد اطلاعات استراتژیک
۴۶	۹- جنگ نرم (عملیات روانی و فریب استراتژیک)
۴۷	۱۰- اصول عملیات جنگ روانی
۴۷	۱۱- توانایی ها و محدودیت های عملیات روانی

فصل سوم. علل و عوامل زمینه ساز در جنگ نرم

۱- علل داخلی جنگ نرم

۲- علل خارجی جنگ نرم

۳- یادداشت‌های فصل سوم

فصل چهارم: آشنایی با انقلاب‌های رنگین

۱- ویژگی‌های براندازی نرم

۲- ماهیت و چیستی انقلاب‌های رنگین

۳- تفاوت انقلاب‌های رنگین با انقلاب‌های کلاسیک

۴- آشنایی با انقلاب‌های مخملی

۵- انقلاب گل رز در گرجستان

۶- انقلاب نارنجی در اوکراین

۷- انقلاب لاله‌ای در قرقیزستان

۸- نهادهای حامی انقلاب‌های رنگین

۹- یادداشت‌های فصل چهارم

فصل پنجم: آشنایی با یک نمونه راهبرد براندازی نرم

۱- کتاب مقدس انقلاب‌های مخملین

۲- یادداشت‌های فصل پنجم

۳- نتیجه گیری و پیشنهادات

پیشگفتار

جهان معاصر را جهان عرصه‌ی نظریه‌ها نامیده‌اند؛ در فضای جدید محققان و پژوهشگران بر آنند تا با بهره‌گیری از تکنولوژی مدرن نظریات خود را در کوتاه‌زمان در جهان فراگیر سازند. محققان و پژوهشگران معاصر دریافته‌اند که در عصر کنونی که مبتنی بر توسعه‌ی «دانایی محور» است تنها با نفوذ در ذهن‌ها و مغزها است که می‌توانند اراده‌ی خود را اعمال و به پیش ببرند. البته در شرایط کنونی فقط طرح صرف دیدگاه‌های نظری به تنهایی نمی‌تواند کارساز شود بلکه این مفاهیم نظری باید در حوزه‌ی نظر و عمل بر هم تطبیق و قابلیت اجرایی و عملیاتی داشته باشد.

این شکل از نگرش و باور بر این شد که مفاهیم کلیدی در عرصه‌ی سیاست و جامعه چون، قدرت و جنگ،... تغییرات اساسی و ماهوی پیدا نمایند، لذا امروز مفاهیم قدرت و جنگ نرم پس از یک دوره‌ی نسبتاً کوتاه پس از جنگ سرد و در آغازین روزهای هزاره‌ی سوم به گفتمان غالب در حوزه‌های مختلف جامعه تبدیل شده است. در ادبیات امروز دیگر قدرت تنها در قدرت سخت‌افزاری چون قدرت نظامی و تعداد تانک و سرباز خلاصه نمی‌شود. امروز مولفه‌های فکری، فرهنگی، ایدئولوژیک و اعتقادی به عنوان یک پتانسیل تحت عنوان قدرت نرم مورد توجه هستند و قدرت‌های بزرگ و سلطه‌گر برآنند تا با نفوذ در این عرصه و با بهره‌گیری از روش‌های فرهنگی و روانی با القاء مفاهیم کلیدی خود مخاطبان خود را آماج و ذهن و فکر آنها را به تسخیر خود در آورند. مفهومی که امروزه از آن به نام «جنگ نرم» یاد می‌شود. بخش عظیمی از این دگرگونی و تغییرات که حتی به دگرگونی در عرصه‌ی جغرافیایی سیاسی نیز منجر شده است برآیند تغییر و تحولات در عرصه‌ی تکنولوژی ارتباطی و رسانه است پدیده‌ای که منجر به شکل‌گیری گروه‌های فراملی شده است، گروه‌هایی که گاه در قالب قدرت‌های فراملی کارکرد فراملی داشته و از حیطه نظارت و کنترل دولت‌ها خارج و حتی بعضاً دولت‌ها را نیز به چالش می‌کشانند.

غرب به دلیل بهره‌گیری حداکثری از این پتانسیل و سلطه بر کانون‌های ارتباطی متهم به سلطه و بعضاً هجمه فرهنگی- روانی برعلیه دولت‌ها و ملت‌های دیگر جهان است آن‌ها با استفاده حداکثری از این ظرفیت برآنند بدون توسل به خشونت و خون‌ریزی مخالفان خود را از سر راه برداشته و بر جهان مسلط شوند. به نظر می‌رسد با توجه به مجموعه تحولات فرهنگی و رسانه‌ای خاصه بعد از پایانی جنگ تحمیلی و فروپاشی شوروی غربی‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که یکی از

چالش‌های اساسی فرا روی آن‌ها در منطقه و جهان اسلام سیاسی در ایران می‌باشد، لذا از این مقطع تمرکز آن‌ها بر اقدامات فرهنگی و روانی علیه جمهوری اسلامی ایران بوده و در این راه هزینه‌های بسیار صرف نموده‌اند. غربی‌ها علی‌رغم هزینه‌ی بودجه‌های هنگفت نتوانسته‌اند به اهداف خویش نائل آیند به نظر می‌رسد علت شکست غرب و دوام جمهوری اسلامی ایران به قدرت نرم جمهوری اسلامی ایران برگردد، قدرتی که ریشه در آموزه‌های دینی و اصول معرفتی داشته و بستر ساز ظهور و بروز توانمندی‌ها ملت ایران در عرصه‌های مختلف شده است. قدرتی که غربی‌ها از تحلیل و تبیین آن عاجزند و از مقابله با آن درمانده‌اند.

همین سردرگمی و ناتوانی برای مقابله با انقلاب اسلامی ایران باعث شده است که غربی‌ها به دنبال یافتن الگوها و مدل‌های دیگر برای مقابله با جمهوری اسلامی ایران بروند و لذا کارشناسان طرح مفهوم قدرت نرم و جنگ نرم را در همین راستا تحلیل و معنا می‌کنند.

«تحلیل و واکاوی این پروژه جدید به ما امکان می‌دهد که با توجه به ظرفیت عظیم اعتقادی نظام یعنی «شیعه» ما بتوانیم این بار نیز دشمن را در این عرصه با هزیمت روبرو سازیم.»

نوشته‌ای که فرا روی عزیزان قرار دارد بر آن است ضمن تبیین ماهیت و چیستی این هجمه «جنگ نرم» ما را به توانمندی‌های خود مطمئن سازد. امید آن داریم این نوشتار بتواند مورد توجه محققان و صاحب‌نظران عزیز واقع شده و با ارائه نظرات و دیدگاه‌های ارزنده‌ی خود به غنای آن در چاپ‌های بعدی کمک نمایند. در این جا بر خود لازم بدانیم از راهنمایی‌های اساتید محترم آقایان دکتر رامین امینی و دکتر مجید عباسی تشکر نماییم. همچنین لازم می‌دانم از مساعدت‌های همکاران محترم آقایان دکتر حبیب اله محمودی / محمد کرم پور و یوسف زارع منش که در طراحی و آماده سازی این نوشتار با ما همکاری نمودند صمیمانه سپاسگذاری نمایم. در این راستا مؤلف آماده دریافت نظرات سازنده همه صاحب‌نظران عزیز می‌باشد. از همه کسانی که در تدوین این مجموعه مرا یاری نمودند سپاسگزارم.

ایلام - نصرت‌اله حیدری

NOSRATHEIDARI@gmail.com